

MEDIJI O ZDRAVSTVU

petak, 29. april 2022.godine

RTV- Umrežavanja zdravstvenog sistema dobro za građane i lekare

RTS- Dr Delić: Neubedljiva pretpostavka da je nepoznati hepatitis posledica zaključavanja

B92- Porast broja slučajeva malih boginja širom sveta – SZO upozorava

The screenshot shows a news article from RTV Srbija. The headline reads "Umrežavanja zdravstvenog sistema dobro za građane i lekare". The article discusses the digitalization of the healthcare system, mentioning the implementation of e-health services and the involvement of various government bodies like the Ministry of Health and the Ministry of Finance. On the right side of the page, there is a sidebar with a video player titled "Палета" and a weather forecast section.

Umrežavanja zdravstvenog sistema dobro za građane i lekare

BEOGRAD - Digitalizacija zdravstvenog sistema, koja je započela pre nekoliko godina, pre svega je obuhvatala medicinske ustanove, zatim i pacijente, a za cilj ima omogućavanje brzog pristupa podacima putem portala e-zdravlje, a zainteresovanost građana je velika, rekao je danas državni sekretar Ministarstva zdravlja dr Predrag Sazdanović.

"On je u razgovoru za Tanjug objasio da je ozbiljna strateška grupa koju, između ostalih čine Vlada Srbije, Kancelarija za IT i digitalizaciju i ministarstvo zdravlja i finansija, definisala pravce razvoja digitalizacije u zdravstvu od 2022. do 2026. godine.

"To je, zapravo, vrh ledenog brega koji je započeo pre nekoliko godina digitalizacijom celokupnog srpskog zdravstva, pre svega prema zdravstvenim ustanovama, a zatim i prema pacijentima. U ovom trenutku se priprema odgovarajući projekat koji se zove tutorijal, koji će građanima pomoći da što brže dođu do zdravstvenih podataka jer je zainteresovanost velika, i mi iz Ministarstva zdravlja smo toga svesni", poručio je dr Sazdanović.

Državni sekretar podseća na uvođenje elektronskog recepta, koji je, kako kaže, takođe samo deo onoga što se građanima nudi putem portala e-zdravlje.

"Naši sugrađani dobijaju elektronski recept koji traje i do šest meseci, da ne moraju da idu kod svog izabranog lekara, da ih rasteretimo odlaska samo zbog recepta, a sa druge strane da rasteretimo i naše lekare od možda nepotrebnih zakazivanja pregleda. Sledeći korak je bio da uključimo sekundarni i tercijarni nivo kada smo formirali elektronski-specijalistički recept gde naše kolege specijalisti koji su

konsultanti izabranim lekarima daju predlog svoje terapije, a izabrani lekar se saglasi sa time u digitalnoj formi", kaže on.

Dodaje da je sledeća instanca širenja mogućnosti portala e-uprave, tzv. "digitalno bolovanje".

"Da nema više potrebe da uzmemo doznake, da vraćamo, već sve to može elektronski. Tu će biti uključeni i poslodavci i RFZO, gde će onog trenutka kada se propiše bolovanje kod izabranog lekara, to biti registrovano i u ustanovi, odnosno firmi gde pacijent radi, piše od kada do kada i zatvara se elektronski, a o tome se obaveštavaju poslodavac i RFZO", poručuje dr Sazdanović.

On ukazuje na to da Ministarstvo zdravlja na svaki način želi da olakša građanima, čak i kada se radi, kako naglašava, o tužnim vestima poput smrti.

"Bilo da je smrt nastupila u zdravstvenoj ustanovi ili kod kuće, kada se ona utvrdi, postojaće elektronska prijava smrti, da olakšamo te teške i tužne trenutke, da oko toga naši građani ne moraju da gube to vreme. Dakle, čitav jedan paket usluga koji će se postepeno uvoditi, a koji je ozbiljno pripremljen", ističe on.

Kako svaki građanin ima svoj zdravstveni karton, a zakonsko pravo građana je da imaju pristup svim svojim podacima, uvođenje e-kartona za cilj ima da olakša taj pristup i pacijentima i lekarima.

"Ako ste, na primer, iz Kraljeva, i vaš karton je tu a povredili ste se u Valjevu, sa ovim pristupom zdravstvena ustanova u tom gradu je autorizovana i može da pristupi vašim podacima i da lekar vidi šta ste vi imali od pregleda, da li ste bolovali i na taj način može najbolje da pomogne", naveo je on.

"Sa druge strane, olakšavamo zdravstvenim ustanovama da mogu da pomognu svojim pacijentima tako da znaju sve šta se dešava, mi smo svedoci da su pojedini pacijenti neke stvari i sakrivali, svesno ili nesvesno, a pojedini medicinski podaci bili su nedostupni lekarima primarne, sekundarne, tercijarne zaštite, a sada svi u zdravstvenom sistemu imaju autorizovani pristup da pogledaju od čega boluje ili je bolovao pacijent", objašnjava Sazdanović.

Apeluje na građane da budu strpljivi, jer je, kako kaže, proces digitalizacije zdravstva - dugotrajan.

"Građane molimo da budu strpljivi, a mi ćemo biti uporni da oformimo sve. Biće dosta problema, to je sigurno, ali mi moramo strpljivo iz dana u dan da razvijamo sistem kako bi on postigao pun kapacitet", zaključuje dr Sazdanović.

Građani na portal e-zdravlje mogu da se prijave na dva načina - putem naloga na e-upravi, ili preko zdravstvene knjižice ukucavanjem LBO i broja knjižice.

The screenshot shows a news article from PTC (Radio Beograd 1) dated April 28, 2022. The article is titled "Dr Delić: Neubedljiva pretpostavka da je nepoznati hepatitis posledica zaključavanja". It discusses a study from the World Health Organization (WHO) reporting 169 cases of acute hepatitis in children. The article includes a 3D image of a liver and a statement from Dr. Dragana Delić, an infectologist, who says there is no specific cause for the hepatitis in children. The right side of the screen shows a promotional banner for a TV show and a sidebar with various news items and weather information.

Dr Delić: Neubedljiva pretpostavka da je nepoznati hepatitis posledica zaključavanja

Svetska zdravstvena organizacija je objavila da se kod dece pojavilo 169 slučajeva "nepoznatog akutnog hepatitis". Posle svega što nam je doneo koronavirus, očekivano je da nas ovakva informacija uznemiri.

Razlog za posebne mere, bar za sada i bar kod nas nema, izjavio je za Radio Beograd 1 dr Dragan Delić, infektolog.

"Još od 1995. godine, pedijatri i infektolazi se susreću sa akutnim hepatitisom jetre nepoznate etiologije - akutnim oštećenjem jetre kom se ne zna uzrok", rekao je dr Delić i naveo do sada poznate uzročnike oštećenja jetre: pre svih, primarno hepatotropni virusi, kao što su virusi hepatitis A, B, C, D i E.

Tu su i neki drugi virusi koji mogu potencijalno da oštete jetru, kao što je epstajn-bar virus, mononukleoza, citomegalovirus, adeno i koksaki virusi, herpes-simplex virusi, kao i veliki broj virusa koji napadaju druge organe i tkiva, ali mogu da, u sklopu jedne viremije, daju i oštećenje jetre.

Pored infektivnih agenasa postoje i mnogi drugi mogući uzročnici akutnog, novonastalog oštećenja jetre, kao što su lekovi, toksini, razne hemikalije, biljni preparati, koji se zajedno zovu: toksično-medikantozna oštećenja.

Takođe, postoje i autoimune i metaboličke bolesti jetre, ishemijski hepatitis i mnogobrojni infektivni i neinfektivni uzročnici.

Tek kad isključimo sve te poznate faktore, kada sve to bude negativno tokom našeg istraživanja, objasnio je dr Delić, možemo reći da je reč o hepatitusu nepoznate etiologije ili po međunarodnoj klasifikaciji - hepatitis akutni koji se ne klasificuje pod A, B, C, D ili E.

Sumnja se na adenoviruse

U svetu se rade intenzivna istraživanja u ovoj oblasti, u nekim od njih, na Institutu za genetiku i genetički inženjering, učestvuje i sagovornik Radio Beograda 1.

Jedno od njih je i istraživanje o dejstvu adeno-virusa koji obično napada gornje respiratorne organe. Postoji sumnja da bi baš ti virusi mogli biti odgovorni za akutna oboljenja jetre kod dece.

"Mi, pedijatri i infektolazi smo familijarni sa adeno-virusom, ima 49 ferotipova tog adeno-virusa, prilično je potentan i daje šarenu kliničku sliku", rekao je dr Delić.

Objašnjava da najčešće donosi infekcije gornjih disajnih puteva, faringits i konjunktivitis, može da se razvije faringo-konjunktivalna grozlica, ali i upala limfnih žlezda, zapaljenje moždanica ili mozga, pneumonija.

Takođe, izaziva povraćanje i prolive, kod dečaka može da da hemoragični cistitis, ali je retko kad davao hepatitis.

"To se događalo samo kod imunokompromitovanih osoba, recimo onih sa transplantiranim organima. Ovo je nešto novo: govori se o serotipu 41, koji je obično ranije davao samo gastroenteritidis. Da li se u međuvremenu promenio, mutirao pa ima potencijal da se veže za ćelije jetre, ostaje otvoreno pitanje", rekao je dr Delić.

Iako nekima možda zvuči zastrašujuće da od šmrcavog nosa i nečeg što liči na prehladu nastane oštećenje jetre, razloga za poseban strah, kaže, nema.

Akutni hepatitis, novonastalo zapaljenje jetre, ima svoju simptomatologiju, mada često može da prođe i asimptomatski i bez žutila. Obično su simptomi mučnina, malaksalost, povraćanje, dete odbija hranu, ima povišenu temperaturu, u drugoj fazi se javlja prvo tamna mokraća, zatim žutilo beonjače i na kraju svetla stolica.

"Najčešće nam protiču tako i hepatitis A, B i E, bez simptoma. Ipak, potrebno je obratiti se pedijatru, jer je potrebno uraditi biohemijске analize. Tražiće se pre svega analiza aktivnosti serumskih aminotransferaza - AST i ALT. Kod hepatitisa, vrednosti AST i ALT su povećane 10 do 15 puta", dodao je dr Delić.

U humanoj populaciji kruži oko 5.000 virusa

Pretpostavka da je ovakvo delovanje adeno-virusa posledica zaključavanja i fizičke distance na koju smo bili primorani tokom trajanja pandemije, dr Deliću deluje neubedljivo.

"Niti smo mi baš tako zaključavali decu tokom tog perioda, niti smo i mi odrasli bili baš pod staklenim zvonom. Svako od nas četiri do sedam puta godišnje oboli od neke virusne infekcije gornjih disajnih puteva. Čak 30 odsto od toga je neki koronavirus, a ostalo su ostali virusi - adeno, influenca, rino", rekao je dr Delić.

Dodaje da smo stalno u kontaktu sa virusima, živimo u svetu mikroorganizama - u humanoj populaciji trenutno kruži oko 5.000 virusa.

"Panika je kontraproduktivna, mada uvek postoji razlog za brigu i oprez. Moramo stalno voditi računa o ličnoj i kolektivnoj higijeni. To će smanjiti prisustvo infektivnih bolesti, ali koliko god da se trudimo - one su uvek tu. Virusi mogu da se prenose hranom, kontaktom, seksualnim putem i od njih se ne možemo potpuno zaštiti, ali ličnom i kolektivnom higijenom, i vakcinacijom, tamo gde ima vakcina, možemo smanjiti rizik", zaključio je infektolog, dr Dragan Delić, u razgovoru za Prvi program Radio Beograda.

The screenshot shows a news article from B92 titled "Porast broja slučajeva malih boginja širom sveta – SZO upozorava". The article discusses a report from the World Health Organization (WHO) stating that the number of cases of childhood diseases has increased worldwide. The B92 logo is visible at the top right, and there is a banner for "BIZ za novih 15 godina". The page includes a sidebar with a list of recent comments and a search bar at the bottom.

Porast broja slučajeva malih boginja širom sveta – SZO upozorava

Broj slučajeva morbila u ogromnom je porastu širom sveta, prema izveštaju Svetske zdravstvene organizacije (SZO) objavljenom u sredu u Ženevi.

Broj prijavljenih slučajeva malih boginja u prva dva meseca 2022. bio je 79 odsto veći nego u istom razdoblju prošle godine, navodi se u izveštaju. Razlog porasta je taj što se premalo dece vakciniše, delom zato što su kampanje vakcinacije prekinute tokom pandemije kovida 19, a delom zbog toga što su zemlje bile prisiljene da preraspodele novac za druge probleme, saopštila je SZO.

Sukobi i ratovi u Ukrajini, Etiopiji, Somaliji i Avganistanu prisilili su milione ljudi da napuste svoje domove. Deci je uskraćeno vakcinisanje i često su primorana da žive u prenatrpanom smeštaju. Pojava

velikih epidemija ove vrlo zarazne bolesti predstavlja opasnost, posebno nakon ukidanja mera držanja odstojanja uvedenih zbog pandemije.

Morbile se šire kapljičnim putem pri govoru, kijanju ili kašljanju. Infekcija počinje simptomima sličnim gripu, nakon čega sledi osip na koži, a može dovesti do upale pluća, upale srednjeg uva ili čak mozga. Bolest može biti smrtonosna i može oslabiti imuni sistem pa tako zaraženi postaju podložniji drugim bolestima.

U 2020. godini 23 miliona dece nije primilo preporučene vakcine, što je više nego bilo koje godine od 2009. U januaru i februaru 2022. godine prijavljeno je 17.338 slučajeva malih boginja. U razdoblju od aprila 2021. do aprila 2022. zabeležena je ukupno 21 velika epidemija morbila, većina njih u Africi i istočnom Mediteranu, navodi se u izveštaju.